

CENTRUM
POLSKO-ROSYJSKIEGO
DIALOGU I POROZUMIENIA

K A T Y Ń

PRO MEMORIA

www.katynpromemoria.pl

2020

S P R A W O Z D A N I E

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
CENTRUM POLSKO-ROSYJSKIEGO
DIALOGU I POROZUMIENIA
W ROKU 2020**

Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia (CPRDiP) jest państwową osobą prawną, powołaną na mocy Ustawy z 25 marca 2011 roku. Nadzór nad Centrum sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Centrum realizuje swój cel ustawowy polegający na podejmowaniu działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich, wykonując zadania określone w Ustawie o CPRDiP, to jest:

- prowadzenie, inicjowanie i wspieranie badań naukowych;
- prowadzenie działalności wydawniczej;
- upowszechnianie w społeczeństwach polskim i rosyjskim wiedzy o stosunkach polsko-rosyjskich, historii, kulturze i dziedzictwie obu narodów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej;
- prowadzenie, inicjowanie i wspieranie działalności edukacyjnej w Polsce i Rosji;
- organizowanie konferencji, sympozjów, wykładów, seminariów i dyskusji;
- utrzymywanie kontaktów z ośrodkami akademickimi, eksperckimi, naukowymi, kulturalnymi i politycznymi w Polsce i Rosji;
- dofinansowanie przedsięwzięć podejmowanych na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich;
- inicjowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej wymiany młodzieży i studentów;
- organizowanie i wspieranie polsko-rosyjskiej współpracy między środowiskami naukowo-ekspertskimi, ośrodkami akademickimi, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami samorządu zawodowego i gospodarczego z Polski i Rosji;
- współpraca z instytucją utworzoną przez władze Rosji, której celem jest podejmowanie działań na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach rosyjsko-polskich.

Pandemia koronawirusa, która niespodziewanie wybuchła na początku roku 2020, mocno dotknęła światową gospodarkę i życie społeczne. Zaraza wywróciła na nice plany wielu instytucji, zwłaszcza tych przeprowadzających rozmaite przedsięwzięcia oparte na osobistych spotkaniach. Wymusiła ich odwołanie, przeniesienie lub zorganizowanie w formie wirtualnej. Tymi obiektywnymi ograniczeniami została dotknięta, rzecz jasna, także działalność Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Tak ważne komponenty działalności naszej instytucji jak wymiana młodzieży czy spotkania publiczne: w formie konferencji, wykładów czy dyskusji panelowych, z wyjątkiem imprez z pierwszego kwartału 2020 roku oraz szkoły letniej CPRDiP i spotkania młodych liderów z Polski, Rosji, Ukrainy i Białorusi, mogły zostać zrealizowane jedynie w formie wirtualnej. Centrum natomiast więcej środków mogło przeznaczyć na przedsięwzięcia niewymagające kontaktów osobistych, w szczególności na badania naukowe, w tym kosztowne badania socjologiczne, rozwój czasopisma „Nowaja Polska” czy też upowszechnianie wiedzy o stosunkach polsko-rosyjskich za pośrednictwem kanałów internetowych.

Przy tym wszystkim nie zmieniły się ogólne uwarunkowania stosunków polsko-rosyjskich. W uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 października 2016 roku

zostały one zwięźle określone, jak następuje: „Zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa całej Europy stanowią: prowadzenie agresywnej polityki zagranicznej przez Federację Rosyjską, okupacja Krymu przez Rosję, wspieranie i prowadzenie interwencji zbrojnej we wschodniej Ukrainie przez Kreml, łamanie podstawowych norm prawa międzynarodowego oraz układów zawartych z Ukrainą, niestosowanie się Rosji do postanowień oraz prowadzenie hybrydowej wojny informacyjnej”.

Przełom 2019 i 2020 roku, gdy prezydent Rosji dwukrotnie wypowiadał się o polityce II Rzeczypospolitej, opierając się na kłamstwach lub manipulacjach historycznych, można wręcz uznać za apogeum trwającego od wielu lat konfliktu Polski z Rosją na tle interpretacji dziejów, spowodowanego narastającą obroną polityki totalitarnego Związku Sowieckiego przez rosyjskie władze. Spór polsko-rosyjski wywołał falę antypolskich komentarzy w rosyjskich mediach. Po kilku miesiącach przerwy wywołanej wybuchem pandemii wróciła ona w drugiej połowie lata i jesienią 2020 roku, gdy Polska jednoznacznie wsparła ogólnonarodowy protest Białorusinów przeciwko sfałszowaniu wyborów prezydenckich przez sojusznika Rosji Aleksandra Łukaszenkę, nagłaśniając barbarzyńskie represje w tym kraju oraz pomagając finansowo i moralnie ich ofiarom.

W tej sytuacji CPRDiP – prócz podtrzymywania i rozwijania kontaktów z opiniotwórczymi rosyjskimi elitami – koncentrowało się na przybliżaniu społeczeństwu polskiemu oraz krajom sojuszniczym wiedzy o sytuacji w Rosji i motywach podejmowanych przez nią działań wobec świata zewnętrznego, w tym Polski, a także na tłumaczeniu rosyjskiej opinii publicznej przyczyn stanowiska Polski, UE i NATO wobec Rosji oraz zwalczaniu dezinformacji historycznej. Ponadto Centrum było zaangażowane – instytucjonalnie bądź na poziomie pracowników – w dyskusje na temat pożądanej polityki wobec Rosji i zwalczania zagrożeń wychodzących z Kremla.

dr Ernest Wyciszkiwicz
dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego
Dialogu i Porozumienia

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

ZADANIE 1

„PROWADZENIE, INICJOWANIE I WSPIERANIE BADAŃ NAUKOWYCH”

PROJEKTY BADAWCZE HISTORYCZNE

Losy Polaków pod władzą sowiecką po 17 września 1939 r., kierownik projektu: dr Maciej Wyrwa

Realizowany od 2011 roku projekt badawczy stawia sobie za cel zebranie dokumentów i możliwie pełnych informacji dotyczących osób zaginionych na północno-wschodnich ziemiach II Rzeczypospolitej pomiędzy 17 września 1939 a czerwcem 1940 roku, wobec których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że mogły być ofiarami Zbrodni Katyńskiej. Próba rekonstrukcji tzw. białoruskiej listy katyńskiej obejmuje tworzenie listy w oparciu o sukcesywne gromadzenie informacji napływających do Centrum od rodzin i bliskich osób zaginionych, a następnie na ich weryfikacji i uzupełnianiu w oparciu o dostępne publikacje oraz dane urzędowe przechowywane w archiwach i innych instytucjach w Polsce, a także za granicą. W okresie sprawozdawczym opracowywano napływające do Centrum nowe ankiety i zgłoszenia przesyłane przez rodziny i bliskich osób zaginionych oraz instytucje państwowe, powiększając tym samym listę potencjalnych ofiar Zbrodni Katyńskiej.

Operacja polska NKWD 1937–1938. Ofiary, dokumenty, kierownicy projektu: dr Sławomir Dębski, dr Maciej Wyrwa

Projekt zakłada dokumentowanie – w sposób możliwie pełny i wszechstronny – „operacji polskiej” NKWD, jednej z największych zbrodni o charakterze ludobójstwa w dwudziestowiecznej Europie. Realizowany przez międzynarodowy zespół badawczy projekt uzyskał w maju 2016 roku finansowanie ze strony Narodowego Centrum Nauki (projekt badawczy nr 2015/19/B/HS3/01823). W okresie sprawozdawczym, ze względu na ogólnoświatową pandemię COVID-19 i związane z nią obostrzenia, nie udało się przeprowadzić niezbędnych uzupełniających kwerend archiwalno-bibliotecznych w Polsce, Rosji i na Ukrainie. Skoncentrowano się zatem głównie na pracach redakcyjnych związanych z wydaniem czterech tomów publikacji źródłowych w serii „Operacja polska NKWD w dokumentach” oraz tomu studiów pokonferencyjnych „Operacja polska NKWD 1937–1938. Przywracanie pamięci o zbrodni”. Pandemia uniemożliwiła także prowadzenie prac w archiwach rosyjskich związanych z pozyskiwaniem nowych informacji biograficznych do bazy danych „Ofiary antypolskiego terroru w Związku Sowieckim 1934–1938” (www.ofiaryterroru.pl). Kontynuowano opracowywanie spisów ofiar „operacji polskiej” NKWD w Ukraińskiej SRR na

podstawie dokumentów pozyskanych wcześniej dzięki współpracy CPRDiP z Archiwum SBU Ukrainy oraz NIPC „Memoriał” w Moskwie. Rozpoczęto również modernizację bazy danych ofiar „operacji polskiej” (www.ofiaryterroru.pl)

**Edycja materiałów źródłowych do stosunków polsko-sowieckich (1918–1945),
kierownik projektu: prof. Mariusz Wołos**

Projekt zakłada publikację czterech tomów, każdy w dwóch częściach, dokumentów i materiałów do stosunków między Polską a sowiecką Rosją, Białorusią i Ukrainą oraz ZSRR. Jest on współfinansowany ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. W 2020 roku wszyscy badacze realizujący projekt – prof. Mariusz Wołos, prof. Marek Kornat, dr hab. Jan Jacek Bruski, dr Łukasz Adamski i dr Piotr Głuszkowski sfinalizowali prace redakcyjne na podstawie kwerend uprzednio przeprowadzonych w Rosji, na Ukrainie, w Stanach Zjednoczonych i w Wielkiej Brytanii, a efekty swoich prac przekazali wydawnictwu CPRDiP. Przewiduje się, że tomy będą się sukcesywnie ukazywać drukiem w 2021 roku.

**Kościół unicki – dzieje idei,
kierownicy projektu: prof. Andrzej Gil, prof. Ihor Skoczylas**

Projekt badawczy ma na celu pogłębienie wiedzy o funkcjonowaniu w okresie dawnej Rzeczypospolitej i w epoce porozbiorowej Kościoła unickiego, dziś określanego jako greckokatolicki. Projekt zakłada przygotowanie na podstawie wielojęzycznej literatury, funkcjonujących w obiegu naukowym źródeł oraz materiałów, które będą odnalezione w trakcie kwerend finansowanych przez CPRDiP, obszernej syntezy dziejów Kościoła unickiego, wraz z refleksjami na temat wpływu istniejących mitów i nieporozumień związanych z unitami na dialog historiograficzny i ekumeniczny. W 2020 roku badacze realizujący projekt przekazali CPRDiP częściowe opracowanie zagadnienia. Trwają prace nad finalizacją projektu.

**Dzieje Kościoła katolickiego w sowieckiej Rosji 1917–1939 w polskich dokumentach dyplomatycznych,
kierownicy projektu: prof. Roman Dzwonkowski i dr Andrzej Szabaciuk**

W 2020 roku projekt został zakończony, a praca została złożona do druku. Przewiduje się, że publikacja zawierająca materiały archiwalne ilustrujące prześladowanie oraz walkę z Kościołem katolickim w sowieckiej Rosji i ZSRR przez pryzmat dokumentów dyplomatycznych II Rzeczypospolitej ukaże się drukiem w pierwszej połowie 2021 roku.

**Ziemie północno-wschodnie II RP pod okupacją sowiecką 1939–1941. Władza i społeczeństwo,
kierownik projektu: prof. Aleksandr Smalianczuk**

Celem projektu jest pozyskanie i opracowanie dokumentów proveniencji sowieckiej przedstawiających główne aspekty procesu sowietyzacji ziem północno-wschodniej Polski w latach 1939–1941. Tom źródeł zostanie wydany głównie w oparciu o dotychczas nieznanne materiały archiwalne przechowywane w Narodowym Archiwum Republiki Białorusi w Mińsku. Szczególne miejsce w projekcie zajmą dokumenty dotyczące życia społeczno-ekonomicznego i narodowo-kulturalnego mieszkańców tzw. Białorusi Zachodniej oraz skierowana przeciw nim sowiecka polityka represji. W okresie sprawozdawczym, wobec niemożności przeprowadzenia kwerend uzupełniających w Mińsku ze względu na obostrzenia związane z pandemią wirusa COVID-19, skoncentrowano się na opracowywaniu zgromadzonych dotychczas dokumentów pod kątem wydawniczym.

**Pontyfikat Jana Pawła II w świetle dokumentów KGB Ukrainy. 1979–1991,
kierownik projektu: dr Andrzej Grajewski**

Projekt zakłada zidentyfikowanie i opracowanie przechowywanych w Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy dokumentów dotyczących Jana Pawła II oraz Kościoła katolickiego w okresie pierwszej części pontyfikatu polskiego papieża (do 1991 r.). W wyniku przeprowadzonych kwerend w pierwszym kwartale 2020 roku pozyskano liczne materiały na ten temat, które w ciągu kolejnych miesięcy zostały sukcesywnie opracowane. W efekcie w 2021 roku zostanie wydany zbiór źródeł poprzedzony obszernym wstępem naukowym, ukazującym percepcję działań Jana Pawła II, jego „polityki wschodniej” oraz działalności Kościoła katolickiego na Ukrainie przez KGB sowieckiej Ukrainy.

**Borys Sawinkow i rosyjskie organizacje emigracyjne w Polsce w walce o trzecią Rosję
(1919 – połowa lat 20. XX w.),
wykonawcy: prof. Konstantin Morozow, prof. Ałła Morozowa**

Celem projektu jest zbadanie koncepcji „trzeciej Rosji”, stanowisk ideologicznych i ewolucji poglądów Borysa Sawinkowa i jego towarzyszy, a także praktycznej działalności organizacji Sawinkowa w Polsce i ich kontaktów z władzami polskimi nie przez pryzmat propagandowych sowieckich ujęć tematu, lecz na podstawie wnikliwego przyjrzenia się dokumentom (w tym archiwalnym) i maksymalnie obiektywnej refleksji. W okresie sprawozdawczym trwały prace nad zebraniem odpowiedniego materiału i jego opracowaniem naukowym.

PROJEKTY BADAWCZE POLITOLOGICZNE I SOCJOLOGICZNE

***Polityka Rosji wobec Polski 2000–2020: studium komparatystyczne,* kierownicy projektu: dr Ernest Wyciszkievicz, dr Łukasz Adamski**

Projekt zakłada wszechstronne przeanalizowanie rosyjskiej polityki zagranicznej wobec Polski w okresie rządów Władimira Putina z wyodrębnieniem głównych problemów (sprawy bezpieczeństwa regionalnego, kwestie gospodarczo-energetyczne, stosunek do Ukrainy i Białorusi, historia i pamięć historyczna). Jego ważnym komponentem będzie również analiza języka Kremla i kremlowskiej dyplomacji oraz porównanie działań podejmowanych wobec Polski z polityką Rosji wobec Litwy i Czech. W 2020 roku trwały prace nad projektem.

Polska-Rosja: diagnoza społeczna

W ciągu 2020 roku CPRDiP we współpracy z polską firmą socjologiczną ARC Rynek i Opinia oraz z niezależnym rosyjskim instytutem badawczym Centrum Lewady przeprowadziło cztery sondaże polskiej opinii publicznej i dwa – rosyjskiej na temat stosunku Polaków do propagandy historycznej Rosji, postaw Polaków wobec Rosji i Rosjan, wiedzy Polaków na temat rosyjskiej kultury, a także stosunku Polaków do wyzwań polskiej polityki wschodniej, jak również o wiedzy Rosjan o polskiej historii i postawach Rosjan wobec Polski i Polaków. Badania te ukazują różnorakie aspekty postrzegania Rosji i Rosjan przez Polaków, a także Polski i Polaków w Rosji i jako takie mają duże znaczenie dla realizacji polskiej polityki zagranicznej. Ich wyniki zostały wydane w specjalnych raportach CPRDiP (*Wojna informacyjna i propaganda historyczna; Polska-Rosja. Diagnoza społeczna 2020, Polsko-rosyjskie relacje kulturalne; Obraz Polski w Rosji przez pryzmat sporów historycznych, Rosja-Polska. Diagnoza społeczna 2020, Polska polityka wschodnia*), a także obszernie omawiane w prestiżowych mediach polskich i rosyjskich (m.in. „Rzeczpospolita”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Kommiersant”) tudzież promowane przez CPRDiP przy pomocy specjalnych materiałów internetowych.

www.cprdip.pl

Konsekwencje wdrożenia ustawy o statusie agentów zagranicznych dla organizacji trzeciego sektora w Federacji Rosyjskiej,
kierowniczka projektu: dr Magdalena Lachowicz

W okresie sprawozdawczym rozpoczęto realizację nowego projektu, zakładającego przeprowadzenie diagnozy stowarzyszeń i organizacji w Federacji Rosyjskiej po wprowadzeniu ustawy z 2012 roku i po zaostrzeniu ustawy o zagranicznych agentach w 2019 roku. Monitoring kondycji NGO będzie uwzględniał źródła finansowania, długość działania i status, zakres działalności, charakter realizowanych projektów. Badania zostaną przeprowadzone w oparciu o dostępne dane (informacja publiczna), dane uzyskane w badaniu ankietowym lub przy użyciu triangulacji metod podczas badań terenowych. Efektem będzie raport analityczny zawierający pogłębioną analizę odpowiedzi na pytania badawcze z graficzną prezentacją danych i analitycznym opracowaniem danych ilościowych, jakościowych i pochodzących z monitoringu. Ze względu na pandemię i związane z nią obostrzenia i ograniczenia, w okresie sprawozdawczym nie udało się przeprowadzić zaplanowanych badań terenowych, skoncentrowano się zatem na opracowywaniu pozyskanych źródeł oraz analizie aktów prawnych sektora NGO w Rosji.

IX edycja programu stypendialnego dla badaczy z Rosji na prowadzenie badań naukowych w Polsce

Program skierowany jest do badaczy z Rosji lub osób pracujących w rosyjskich instytucjach naukowych. Celem programu jest umożliwienie stypendystom przeprowadzenia własnych badań na polskich uczelniach i w innych instytucjach naukowych, a także zapoznanie się z osiągnięciami polskiej transformacji oraz z zasadami funkcjonowania życia gospodarczego członka UE.

Na dziewiątą edycję konkursu (2020/2021) wpłynęło 16 wniosków o przyznanie stypendium. Komisja ekspertów, biorąc pod uwagę: wartość naukową projektu, osiągnięcia naukowe wnioskodawcy, a także znaczenie proponowanego programu badań dla dialogu w stosunkach polsko-rosyjskich, przyznała siedem stypendiów naukowych na łączną kwotę 94 tys. zł.

Laureatami stypendiów zostało siedmiu rosyjskich badaczy:

Elena Asmakowicz z Omskiego Uniwersytetu Państwowego im. F. Dostojewskiego przeprowadzi analizę porównawczą czynników wpływających na profesjonalny i osobisty rozwój polskich i rosyjskich studentów – przyszłych pracowników społecznych.

Iwan Gołowniow z Muzeum Antropologii i Etnografii im. Piotra Wielkiego RAN (Kunstkamera) podczas stypendium przeanalizuje obraz Kamczatki i sąsiednich regionów w twórczości Benedykta Dybowskiego.

Władimir Kaganski z Instytutu Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk będzie badał zagadnienie wspólnego pogranicza Polski i Rosji jako strefy kontaktów i przesłanki dialogu kultur.

Margarita Korzo z Instytutu Filozofii Rosyjskiej Akademii Nauk wykorzysta stypendium na prowadzenie badań nad XVII-wiecznym prawosławnym kaznodziejstwem pogrzebowym: między tradycją a wpływami polskimi.

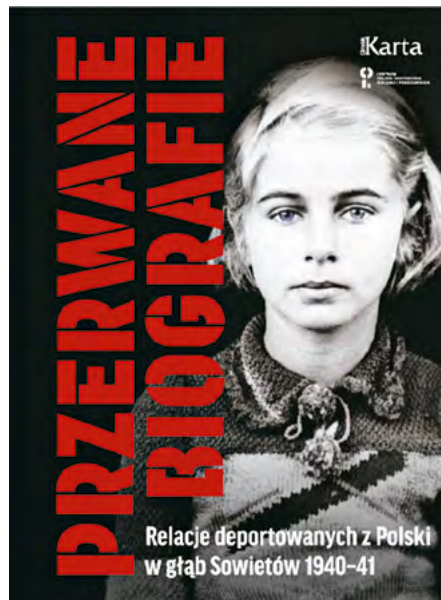
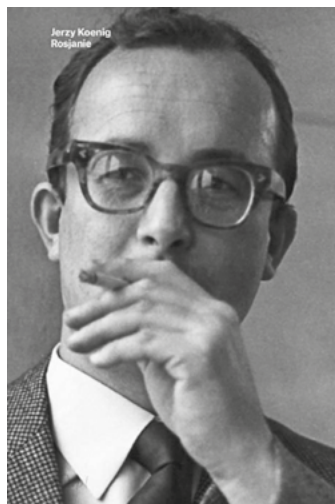
Irina Kozłowa z Rosyjskiej Akademii Gospodarki Narodowej i Administracji Publicznej przy Prezydencie Federacji Rosyjskiej podczas stypendium będzie badała podobieństwa i różnice w ulicznej aktywności politycznej we współczesnych miastach w Rosji i Polsce.

Timur Maksutow z Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego im. M. Łomonosowa wykorzysta stypendium na prowadzenie badań nad stosunkami polsko-niemieckimi w latach 30. XX w. w świetle prasy polskiej.

Dmitrij Zujew z Muzeum M. A. Bułhakowa w Moskwie zajmie się recepcją twórczości Michaiła Bułhakowa w Polsce.

Obostrzenia związane z pandemią wirusa COVID-19 uniemożliwiają przyjazd stypendystów do Polski i realizację zaplanowanych przez nich projektów. W porozumieniu ze stypendystami przesunięto okres ich realizacji na semestr letni 2021 r. Zdecydowano również o przesunięciu terminu naboru wniosków na X edycję programu stypendialnego dla badaczy z Rosji na prowadzenie badań naukowych w Polsce na pierwszy kwartał 2021 roku.

Ponadto pracownicy naukowcy Centrum występowali na konferencjach, przeprowadzanych – z uwagi na pandemię – w sieci internetowej. Organizowały je instytucje polskie, amerykańskie, brytyjskie, czeskie, ukraińskie i niemieckie.

dziewięć opowiadań z obłędem w tle

Maja Kuczerska_Marta Łukaszewicz
Maria Galina_Sebastian Markiewicz
Suchbat Afatuni_Jan German
Ksenia Buksza_Paulina Pielech
Anna Starobiniec_Izabela Jasińska
Natalia Mieszczaninowa_Paula Walczak
Siergiej Nosow_Natalia Dziurdzińska
Siergiej Kuzniecowa_Jacek Skoczek
Marina Stiepnowa_Katarzyna Roman-Rawska

IO

ZADANIE 2

„PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI WYDAWNICZEJ”

W okresie I–XII 2020 zostały wydane:

1. *Przerwane biografie. Relacje deportowanych z Polski w głąb Sowietów 1940–1941*, red. Ewa Kołodziejska-Fuentes, wraz z Fundacją „Ośrodek KARTA”.
2. Jerzy Koenig *Rosjanie*, wybór i redakcja Paweł Płoski, wraz z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego, Akademią Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza.
3. *Dziewięć opowiadań z obłądem w tle*, antologia opowiadań współczesnych rosyjskich pisarzy.

Ponadto trwały prace redakcyjne nad publikacjami:

1. *Stolica Apostolska wobec Rosji i wschodniego chrześcijaństwa. Od Jana Pawła II do Franciszka*, red. Andrzej Grajewski, Piotr Skibiński (we współpracy z Centrum Myśli Jana Pawła II);
2. *Kościół katolicki w ZSRR w polskich dokumentach dyplomatycznych*, red. Roman Dzwonkowski, Andrzej Szabaciuk;
3. *„Wyznawca antykomunizmu”. Pontyfikat Jana Pawła II w świetle dokumentów KGB Ukrainy. 1979–1991*, red. Andrzej Grajewski;
4. *Dokumenty do stosunków polsko-sowieckich 1918–1926*, red. Mariusz Wołos, Jan Jacek Bruski;
5. *Dokumenty do stosunków polsko-sowieckich 1926–1932*, red. Piotr Głuszkowski;
6. *Dokumenty do stosunków polsko-sowieckich 1932–1939*, red. Marek Kornat;
7. *Dokumenty do stosunków polsko-sowieckich 1939–1945*, red. Łukasz Adamski;
8. *Historia, ale jaka?*, red. Łukasz Adamski, Ernest Wyciszkievicz;
9. *„Operacja polska” NKWD 1937–1938 w Białoruskiej SRS w dokumentach*, red. Aleksandr Smalianczuk, Anatol Wieliki;
10. *Władze polskie wobec Wielkiego Terroru i „Operacji polskiej” NKWD 1937–1938*, red. Paweł Libera;
11. *„Operacja polska” NKWD 1937–1938. Dokumenty Centrali*, red. Siergiej Prudowski, Nikita Pietrow;
12. *„Operacja polska” NKWD 1937–1938 w Ukraińskiej SRS – losy ofiar i katów*, red. Jana Prymaczenko, Łukasz Adamski;
13. *„Operacja polska” NKWD 1937–1938. Przywracanie pamięci o zbrodni*, red. Paweł Libera, Maciej Wyrwa;
14. *„Za pierwszych Sowietów”. Polsko-białoruskie pogranicze 1939–1941 w relacjach mówionych mieszkańców Białorusi*, red. Aleksandr Smalianczuk.

Ponadto CPRDiP we współpracy z redakcją „Mówią wieki” przygotowało dwa numery tego popularnonaukowego czasopisma: poświęcony mało znanym dziejom stosunków polsko-rosyjskich w epoce saskiej numer: „Dlaczego upadła Rzeczpospolita?” ukazał się w marcu 2020 roku – oraz omawiający związki między historiografią, pamięcią historyczną a prawem międzynarodowym: „Historia przed trybunałem”, który ukazał się w grudniu 2020 roku. Zawiera on m.in. artykuły na tematy poruszane wcześniej w ramach szkół letnich CPRDiP napisane przez grono autorów, wykładających w ramach tychże szkół.

ZADANIE 3

**„UPOWSZECHNIANIE
W SPOŁECZEŃSTWACH POLSKIM
I ROSYJSKIM WIEDZY O STOSUNKACH
POLSKO-ROSYJSKICH, HISTORII,
KULTURZE I DZIEDZICTWIE
OBU NARODÓW NA TERENIE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
FEDERACJI ROSYJSKIEJ ORAZ INNYCH
KRAJÓW”**

Katyń Pro Memoria

W okresie sprawozdawczym zakończono realizację zasadniczej części projektu – portalu internetowego „Katyń Pro Memoria”. Będący rodzajem wirtualnego spaceru po Polskim Cmentarzu Wojennym w Katyniu portal, poprzez dwustopniową narrację pozwala poczuć atmosferę miejsca i na nowo odkryć wydarzenia znane z tragicznych kart polskiej historii. Bardziej dociekliwi mogą zobaczyć cmentarz tak, jak wygląda w rzeczywistości, dzięki serii materiałów wideo, a także poznać historię stojącą za każdą częścią Memoriału i poszerzyć swoją wiedzę o spoczywających tam osobach, jak i o samej Zbrodni Katyńskiej. Portal działa w polskiej, rosyjskiej i angielskiej wersji językowej.

Nieodzowny element portalu stanowi akcja społeczna: „Katyń Pro Memoria. Zapal Światło Pamięci”. Aby przywrócić jednostkowy wymiar Zbrodni i każdą ofiarę wymienić z imienia i nazwiska, na portalu została uruchomiona aplikacja umożliwiająca zapalenie znicza dla poległych w Katyniu. Dotychczas zapłonęło ponad 80 tys. wirtualnych zniczy dla wszystkich pochowanych w Lesie Katyńskim. Biogramy wszystkich ofiar Zbrodni

pochowanych w Katyniu opracowano również w języku polskim, rosyjskim i angielskim. W marcu ukazała się również angielska wersja przewodnika *Katyn. Przewodnik szlakiem Zbrodni*. Finalizowane są prace nad wersją rosyjską.

Uruchomienie portalu, jak i uroczysta inauguracja akcji społecznej nastąpiło 5 marca 2020 roku podczas międzynarodowej konferencji „Katyn Pro Memoria” zorganizowanej w Warszawie przez Centrum wspólnie z Federacją Rodzin Katyńskich pod honorowym patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Bardzo pozytywny odbiór portalu poskutkowało rozpoczęciem prac nad jego rozbudową i poszerzeniem strony www.katynpromemoria.pl o kolejne cmentarze w Charkowie, Bykowni, Miednoje i Kuropatach. W okresie sprawozdawczym opracowano koncepcję rozbudowy portalu na poziomie prac graficznych i programistycznych. Rozpoczęto również prace nad redakcją i tłumaczeniem biogramów ofiar, przygotowaniem ścieżki dźwiękowej i materiałów filmowych.

Portal internetowy Nowaja Polsza (Новая Польша)

W 2020 roku na wydawanym przez Centrum rosyjskojęzycznym portalu internetowym www.novayapolsha.pl opublikowano ponad 250 artykułów. Regularnie ukazywały się tam teksty poruszające bardzo szerokie spektrum tematów, od historii i gospodarki po kulturę i sport. Tematycznie skupiono się na ważnych dla Polski rocznicach: Zbrodni Katyńskiej, procesu szesnastu, zakończenia II wojny światowej, urodzinach Jana Pawła II, Czesława Miłosza, ks. Jana Twardowskiego, Witolda Pileckiego. Redakcja nawiązała współpracę ze Stowarzyszeniem Memoriał, opublikowała fragmenty książki Józefa Czapskiego *Na nieludzkiej ziemi*, artykuły Tomasa Venclovy, Natalii Lebediewej, archiwalne teksty Stanisława Lema. Reagując na sytuację wywołaną koronawirusem, opublikowano artykuły, informujące cudzoziemców o zmianach w ruchu granicznym, tarczy antykryzysowej itp. W 2020 roku zarejestrowano ponad pół miliona wejść na stronę www.novayapolsha.pl. Subskrybentami Nowej Pilszy na Facebooku zostało ponad 50 tysięcy użytkowników, a zmontowane dla mediów społecznościowych filmy obejrzało ponad 2 mln użytkowników.

31 sierpnia 2020 roku Centrum uruchomiło wersję ukraińską portalu „Nowa Pilszcza” www.novapolshcha.pl. Na stronie zostały opublikowane artykuły publicystów, dziennikarzy, pisarzy z Polski i Ukrainy: Wojciecha Konończuka (OSW), Bartosza Panka (Polskie Radio), Michała Potockiego (Dziennik Gazeta Prawna), prorektora Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego Myrosława Marynowycza, poety Serhija Żadana, publicysty Witalija Portnikowa, reżysera Oleha Sencowa i innych. W ciągu kilku miesięcy zarejestrowaliśmy około 100 tysięcy odsłon artykułów w języku ukraińskim. Na stronach www.novapolshcha.pl zaczął się również ważny dialog, dotyczący

obecnych relacji Polski i Ukrainy, w ramach którego zostały opublikowane skierowane do intelektualistów artykuły Alony Hetmańczuk i dr. Łukasza Adamskiego, które były szeroko komentowane w różnych mediach w Polsce i na Ukrainie.

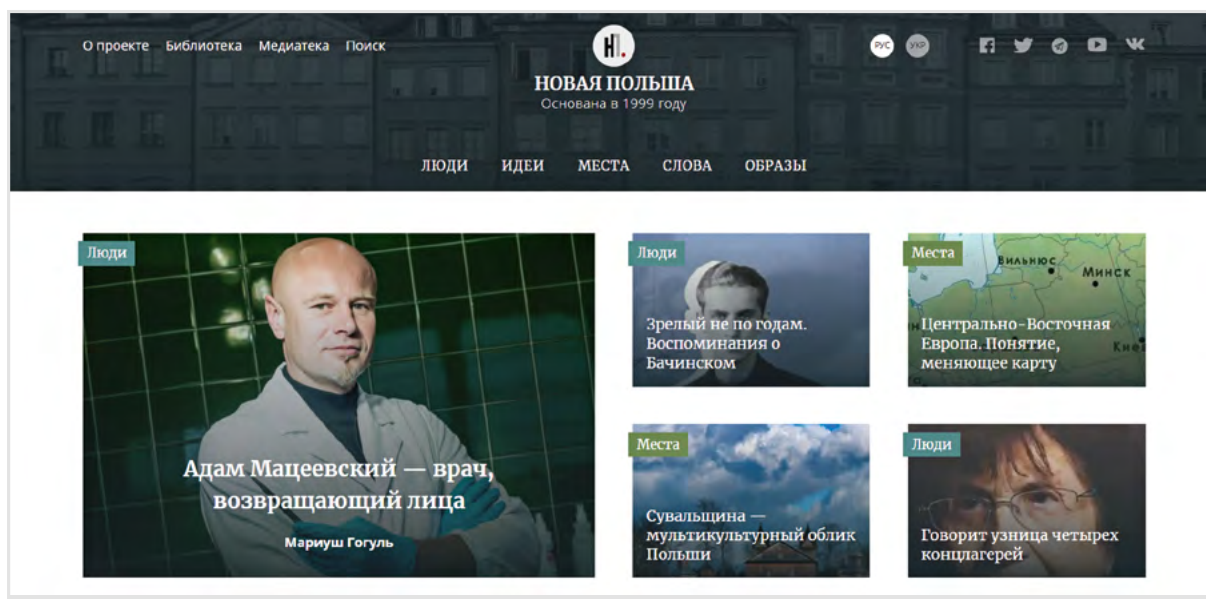
W czwartym kwartale roku redakcja skupiła się na wydaniu wersji papierowej rosyjskojęzycznego magazynu, do którego weszły m.in. artykuły o Zbrodni Katyńskiej, pakcie Ribbentrop-Mołotow, spotkaniu Jana Pawła II z młodzieżą z ZSRR, działalności Muzeum Auschwitz-Birkenau, historii Łazienek Królewskich. Edycja papierowa ukazała się w grudniu 2020 roku.

Zadanie to było realizowane również przez dyrekcję i pracowników Centrum w formie licznych wywiadów, komentarzy w mediach czy artykułów w prasie i w mediach społecznościowych, które się ukazały w Polsce i Rosji, a także w prestiżowych mediach niemieckich (m.in. „Frankfurter Allgemeine Zeitung”), brytyjskich („BBC”, „Times”), ukraińskich („Ukraińska Prawda”) i czeskich („Reflex”) i z reguły były przedrukowywane potem po polsku lub rosyjsku.

www.novayapolsha.pl

www.novapolshcha.pl

ZADANIE 4

„PROWADZENIE, INICJOWANIE I WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I FEDERACJI ROSYJSKIEJ”

Słowa na Słowa. Polsko-Rosyjska Szkoła Przekładu – III edycja październik 2019 r. – lipiec 2020 r., Warszawa

Cykl warsztatów przeznaczonych dla początkujących tłumaczy literatury z języka rosyjskiego. W trakcie 10 spotkań uczestnicy zapoznają się z cyklem pracy tłumacza i od razu wykorzystują swoje umiejętności w praktyce podczas pracy nad tłumaczeniem książki. W pierwszej połowie 2020 roku odbyło się sześć spotkań, w których wzięli udział wybitni specjaliści z dziedziny translatoryki. Uczestnicy zakończyli już pracę nad swoimi tłumaczeniami. Wydanie książki planowane jest na początek 2021 roku.

Szkoła zimowa „School of applied analyses. How to avoid being a pseudo-researcher?” 26 stycznia – 1 lutego 2020 r., Borki

20 uczestników, doktorantów, młodych badaczy z różnych ośrodków analitycznych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej uczestniczyło w tygodniowych warsztatach na Podlasiu poświęconych analizie procesów politycznych, błędom poznawczym obecnym w pracy analitycznej, analizie historycznej oraz statystycznej.

Quizy | marzec–czerwiec 2020 r.

Centrum w ciągu 4 miesięcy zaprezentowało 13 quizów o polsko-rosyjskich relacjach, ale również o rosyjskiej historii, literaturze, kinie i muzyce. Quizy są dostępne w Internecie (również na stronie internetowej Centrum) i do tej pory rozwiązało je setki osób.

Buszując w rosyjskiej kontrkulturze | marzec–maj 2020 r.

W 8 odcinkach prezentowanych na kanale Centrum na Facebooku i YouTube znawca rosyjskiej kultury alternatywnej Konstanty Usenko opowiadał o muzycznym świecie kontrkultury i o tym, co dzieje się na alternatywnej scenie muzycznej naszego wschodniego sąsiada.

Małe wykłady o dużych sprawach | kwiecień–lipiec 2020 r.

Zapoczątkowany przez CPRDiP w trakcie pandemii cykl krótkich (10–15 minutowych) wykładów online nagrywanych przez gości samodzielnie i prezentowanych w mediach społecznościowych. Od kwietnia odbyło się ich 13, a wśród tematów poruszanych przez gości znalazły się m.in. polsko-rosyjskie relacje w teatrze współczesnym, Rosja w twórczości Jacka Kaczmarskiego, polskie ślady na południowym Kaukazie, III sektor w Rosji, rosyjscy poeci z polskimi korzeniami, kino moralnego niepokoju.

Federacja lokalsów | czerwiec–sierpień 2020 r.

Cykl 8 opowieści o lokalnych aktywnościach w Rosji łączących sprawy społeczne z kulturą, sztuką, architekturą, ekologią, edukacją obywatelską i oddolnymi działaniami na własnym regionalnym podwórku – od Murmańska po Machaczkałę, od Moskwy po Jakuck.

Polsko-rosyjskie korepetycje z poezji online | czerwiec–wrzesień 2020 r.

W piętnastu odcinkach aktorzy z Polski przybliżali polskim widzom współczesną poezję rosyjską, a rosyjscy aktorzy rosyjskim widzom – polską. Dzięki krótkim filmom internauci z obu krajów mogli zapoznać się z przekładami wybitnych tłumaczy i zarazem poetów, bo Josifa Brodskiego przybliżał polskim czytelnikom Stanisław Barańczak, a Czesława Miłosza rosyjskojęzyczni odbiorcy poznawali dzięki Natalii Gorbaniewskiej. Nasze zaproszenie przyjęli wybitni polscy i rosyjscy aktorzy, m.in.: Krystyna Janda, Mirosław Baka, Kinga Preis i Jerzy Trela oraz Julia Aug, Igor Jasułowicz, Anna Aleksachina i Michaił Okuniew, którzy czytali wiersze mistrzów XX-wiecznej polskiej i rosyjskiej poezji, m.in.: Juliana Tuwima, Zbigniewa Herberta, Wisławy Szymborskiej, Josifa Brodskiego, Mariny Cwietajewej czy Anny Achmatowej. Projekt przygotowany wspólnie z Fundacją Plac Teatralny i portalem Latający Krytyk.

Międzynarodowa szkoła letnia. II wojna światowa na wokandzie. Z perspektywy prawa międzynarodowego i badań historycznych | 30 sierpnia – 5 września 2020 r., Łękuć

Kolejna edycja międzynarodowej szkoły letniej CPRDiP, tym razem organizowana we współpracy z Laboratorium im. prof. Richarda Pipesa działającym przy Instytucie Studiów Politycznych PAN, była poświęcona zagadnieniom rozliczeń z drugą wojną światową z perspektywy historycznej oraz prawnomiędzynarodowej. Jej program został zmodyfikowany pod kątem ocen i potrzeb wyrażanych przez uczestników poprzednich edycji. Ze względu na przepisy spowodowane pandemią COVID-19 po raz pierwszy dwa wykłady odbyły się w formie wideokonferencji. Wykładowcami szkoły byli cenieni prawnicy, historycy i politolodzy, m.in.: Klaus Bachmann, Władysław Czapliński, Patrycja Grzebyk, Aleksandra Gliszczyńska-Grabias, Łukasz Kamiński, Igor

Grecki, Iwan Kurilla. W szkole wzięło udział 15 uczestników z Polski, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Słowenii, Wielkiej Brytanii i Niemiec.

 Przerwane biografie. Relacje deportowanych z Polski w głąb Sowietów 1940–1941
17 września 2020 r.

Z okazji wydania przez Centrum wraz z wydawnictwem Ośrodka KARTA publikacji, która zawiera wybór tekstów źródłowych autorstwa polskich zesłańców – fragmenty korespondencji, dzienników, wspomnień – Centrum przygotowało film z animacją, w którym świadkowie historii – Felicja Konarska i Zbigniew Lubieniecki – opowiadają o deportacjach, a także dwa osobne filmy z udziałem bohaterów tych tragicznych wydarzeń.

 Słowa na Słowa. Polsko-Rosyjska Szkoła Przekładu – IV edycja
październik 2020 r. – czerwiec 2021 r., Warszawa

Kolejna edycja warsztatów przeznaczonych dla początkujących tłumaczy literatury z języka rosyjskiego. W trakcie 10 spotkań uczestnicy zapoznają się z cyklem pracy tłumacza i od razu wykorzystują swoje umiejętności w praktyce podczas pracy nad tłumaczeniem rosyjskich dramatów. W 2020 roku odbyły się trzy spotkania, w których wzięli udział specjaliści z Polski i Rosji. Z racji ograniczeń związanych z pandemią spotkania odbyły się online.

 Club of Warsaw. Young Leaders Meeting Point | 8–11 października 2020 r., Warszawa

Szkolenie dla młodych osób aktywnie uczestniczących w życiu publicznym na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym z Polski, Rosji, Białorusi i Ukrainy. Celem projektu jest stworzenie sieci młodych liderów, chętnych do budowania nowych i poprawy istniejących kontaktów między lokalnymi społecznościami czterech sąsiadujących ze sobą krajów. W programie znalazły się m.in. szkolenie z protokołu dyplomatycznego i przyjęcie pokazowe, warsztaty z negocjacji i wystąpień publicznych oraz gra symulacyjna z zarządzania państwem.

 Dziewięć opowiadań z obłędem w tle – cykl animowanych wideo z fragmentami opowiadań
grudzień 2020 r.

Fragmenty opowiadań z antologii *Dziewięć opowiadań z obłędem w tle* są czytane przez aktorów: Mateusza Damięckiego i Marię Seweryn, a ilustracje przygotowane przez Matyldę Damięcką. Antologia jest efektem II edycji „Słowa na Słowa. Polsko-Rosyjskiej Szkoły Przekładu”. W zbiorze prezentowani są nowi rosyjscy pisarze, w większości nieznani polskim czytelnikom, którzy w Rosji zyskali już sporą popularność.

ZADANIE 5

„ORGANIZOWANIE KONFERENCJI, SYMPOZJÓW, WYKŁADÓW, SEMINARIÓW I DYSKUSJI”

Dyskusja: Terror i rewolucja. Borys Sawinkow w poszukiwaniu trzeciej Rosji

14 stycznia 2020 r., Marzyciele i Rzemieślnicy, Warszawa

W dyskusji o postaci Borysa Sawinkowa: intelektualisty, pisarza, polityka, sojusznika Piłsudskiego wzięli udział jedni z najlepszych znawców biografii Sawinkowa prof. Konstantin Morozow i prof. Ała Morozowa oraz prof. Andrzej Nowak.

Wykład: Polacy w Petersburgu na przełomie XIX i XX wieku

20 stycznia 2020 r., Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków

Spotkanie odbyło się w ramach cyklu organizowanego od lat wspólnie z Międzynarodowym Centrum Kultury: „Dialog polsko-rosyjski”. Prof. Tamara Smirnowa z Uniwersytetu Petersburskiego Aparatury Kosmicznej opowiedziała o diasporze polskiej w przedrewolucyjnym i porewolucyjnym Petersburgu.

Wieczór poświęcony twórczości Jacka Kaczmarskiego

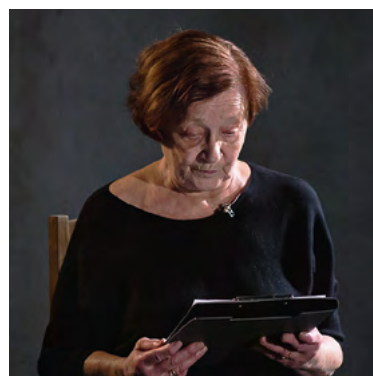
27 lutego 2020 r., Instytut Polski w Moskwie

Podczas spotkania zostało zaprezentowane nagranie wideo z koncertu rosyjskich artystów Teatrium na Sierpuchowce „Wykopaliska”, podczas którego wykonywali oni utwory Jacka Kaczmarskiego w języku rosyjskim i w zupełnie nowych aranżacjach. W spotkaniu wzięły udział gość specjalny, profesor Krzysztof Gajda z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który jest biografem i badaczem twórczości Jacka Kaczmarskiego, oraz dr Ernest Wyciszkievicz, dyrektor CPRDiP i Małgorzata Szniak, producentka wykonawcza albumu „Wykopaliska”.

Międzynarodowa konferencja „Katyń Pro Memoria”

5 marca 2020 r., Hotel Warszawa

Podczas konferencji oprócz wystąpień uznanych badaczy problematyki katyńskiej z Polski i zagranicy swoją premierę miał również interaktywny portal internetowy zrealizowany przez CPRDiP, który przybliży Polski Cmentarz Wojenny w Katyniu.

Zaktualizuj kontakty / обнови контакты | 1 kwietnia – 29 kwietnia 2020 r., online

Projekt: zaktualizuj kontakty / обнови контакты miał na celu ukazanie poprzez internetową platformę wideo życia Polaków i Rosjan w okresie epidemii koronawirusa. W ciągu jednego miesiąca powstały 4 odcinki tego miniseriale.

ROSzcytani. Otwarty Klub Literacki | 20 kwietnia – 11 maja 2020 r., online

W 2020 roku Centrum wróciło z cyklem dla entuzjastów czytania współczesnej literatury rosyjskiej. Razem z Big Book Cafe (Fundacja Kultura Nie Boli) Centrum przygotowało spotkania w wirtualnej przestrzeni i zaprezentowało cztery książki, które wyraźnie zaznaczyły swoją obecność nie tylko na rosyjskim rynku wydawniczym, ale

również na polskim. Prezentacji publikacji (poniżej) towarzyszyło czytanie fragmentów książek przez wybitnych aktorów.

1. *Przyszło nam tu żyć*. Reportaże z Rosji, Jelena Kostiučenko
2. *Wory. Tajemnice rosyjskiej supermafii*, Mark Galeotti
3. *Pamięci, pamięci*, Maria Stiepanowa
4. *Powrót rosyjskiego Lewiatana*, Siergiej Miedwiediew

Międzynarodowa konferencja online: Brzemień zwycięstwa. II wojna światowa i jej skutki z perspektywy 75 lat od jej zakończenia | 8 maja 2020 r., online

Czy narody Europy Zachodniej pamiętają o wojnie tak samo, jak mieszkańcy środkowej i wschodniej części kontynentu? Kto kształtuje wyobrażenia o wydarzeniach II wojny światowej: historycy czy twórcy kultury masowej? Na te i inne pytania odpowiedzi szukali uczestnicy konferencji z Rosji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Czech, Polski, Ukrainy m.in.: Mark Sołonin, Peter Oliver Loew, Jonathan Walker, Oldřich Tůma, Andrzej Nowak. Ze względu na stan epidemii dyskusja odbyła się w formie wideokonferencji. Internauci mogą ją obejrzeć na kanale YouTube Muzeum Historii Polski, które zorganizowało konferencję we współpracy z CPRDiP oraz Europejską Siecią Pamięć i Solidarność. Wystąpienia podczas konferencji były tłumaczone na język polski, angielski oraz rosyjski.

Debata: Jan Paweł II wobec Europy Wschodniej i Kościoła na Wschodzie 24 czerwca 2020 r., online

Jaki program wobec Kościoła w Związku Sowieckim realizował Jan Paweł II? Czym się inspirował i z kim współpracował? Jak na papieską działalność reagowało KGB? – to tylko niektóre pytania, które postawiono w trakcie debaty w stulecie urodzin Jana Pawła II oraz w 19. rocznicę jego pielgrzymki na Ukrainę. Gośćmi debaty CPRDiP byli ks. arcybiskup Mieczysław Mokrzycki – metropolita lwowski, a w latach 1996–2005 sekretarz Jana Pawła II, Myrośław Marynowicz, ukraiński dysydent, wicerektor Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu, honorowy prezes ukraińskiego PEN Klubu oraz Andrzej Grajewski, wybitny badacz historii Kościoła katolickiego, wieloletni zastępca redaktora naczelnego „Gościa Niedzielnego”.

Bliska czy daleka? Co Polacy wiedzą o kulturze rosyjskiej? – okrągły stół 26 listopada 2020 r., Warszawa

Rozmowa praktyków i menedżerów kultury, którzy na co dzień piszą o rosyjskiej kulturze, tłumaczą rosyjskich pisarzy, organizują festiwale, sprowadzają do Polski rosyjskie filmy i teatry oraz tworzą ramy instytucjonalne dla współpracy artystów. Przyczynkiem do rozmowy było wydanie raportu z badań opinii publicznej *Polsko-rosyjskie relacje kulturalne* przygotowanego na zlecenie Centrum.

IX Transatlantic Forum on Russia

Doroczne forum organizowane w Waszyngtonie przez CPRDiP we współpracy z Centrum Badań Strategicznych i Międzynarodowych (CSIS), którego celem jest inicjowanie debaty transatlantyckiej o współczesnych wyzwaniach dla bezpieczeństwa w Europie związanych z polityką Federacji Rosyjskiej. Udział biorą badacze z Polski, innych państw Europy, USA i Rosji. Forum jest częścią szerszych wysiłków zmierzających do sformułowania trwałych ram polityki transatlantyckiej wobec Rosji, z uwzględnieniem bezpieczeństwa regionalnego, rozwoju politycznego i gospodarczego.

Spotkanie 1: Przyszłość polityki transatlantyckiej wobec Rosji | 9 listopada 2020 r., online

Rozmowa z zastępcą sekretarza stanu USA Stephenem E. Biegunem i wiceministrem spraw zagranicznych Polski Marcinem Przydaczem na temat wzmocnienia stosunków transatlantyckich w obliczu zmieniającej się geostrategicznej rywalizacji o władzę i globalnej pandemii, aby przeciwdziałać wyzwaniom polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, jakie stawia przed nami Rosja.

Spotkanie 2: Rok zawirowań politycznych w Rosji i wokół niej | 8 grudnia 2020 r., online

Reformy konstytucyjne. Protesty w Chabarowsku i wybory na Białorusi. Anemiczna gospodarka i szalejąca pandemia. Zatruty przywódca opozycji. Siły tureckie w Azerbejdżanie, „bliskiej zagranicy” Rosji. Rok 2020 miał być dla Kremla rokiem triumfalnym, ale szybko przekształcił się w okres głębokiej niepewności. Czy możemy mówić o stabilności reżimu w Rosji? Jakie są trendy opinii publicznej przed wyborami do Dumy w 2021? Jak młode pokolenie widzi przyszłość Rosji? I co to wszystko oznacza dla Europy i przyszłej administracji Bidena? W debacie współprowadzonej przez dyrektora Centrum udział wzięli Denis Wołkow (zastępca dyrektora Centrum Lewady) oraz Andriej Kolesnikow (ekspert z Moskiewskiego Centrum Carnegie).

Spotkanie 3: Przyszłość Rosji w kontekście transformacji energetycznej w Europie 10 grudnia 2020 r., online

W rozmowie o wyzwaniach energetycznych stojących przed Rosją, Europą i Stanami Zjednoczonymi, o konsekwencjach budowy gazociągu Nord Stream 2, znaczeniu Arktyki wzięli udział Anna Mikulska (University of Pennsylvania), Władimir Miłow (były wiceminister energii w Rosji, obecnie główny doradca ekonomiczny Aleksieja Nawalnego) oraz Nikos Tsafos (zastępca dyrektora programu Energy and Climate Change w CSIS).

Polska polityka wobec rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego – debata
26 listopada 2020 r., online

W ramach dorocznej konferencji „Polska Polityka Wschodnia” Centrum zorganizowało debatę „Polska polityka wobec rosyjskiego społeczeństwa obywatelskiego”, w której udział wzięły trzy ekspertki: Katarzyna Chimiak – kierowniczka Programu Polityki Europejskiej i Migracyjnej w Instytucie Spraw Publicznych, Magdalena Lachowicz z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Małgorzata Kosiura-Kaźmierska z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a całość poprowadził Ernest Wyciszkievicz – dyrektor CPRDiP.

O Bułhakowie i nie tylko. Spotkanie z Borisem Sokołowem | 11 grudnia 2020 r., online

Spotkanie z prof. Borisem Sokołowem dotyczące twórczości Michaiła Bułhakowa. Rosyjski historyk i literaturoznawca swoimi publikacjami zawsze budził wiele emocji, rozprawiając się między innymi z mitami dotyczącymi II wojny światowej czy sowieckiej historiografii. Jest również znawcą twórczości Nikołaja Gogola, Sergiusza Jesienina, Władimira Sorokina czy szczególnie lubianego w Polsce Michaiła Bułhakowa. Spotkanie zorganizowane ze Studenckim Kołem Naukowym Dialogu i Współpracy ze Wschodem Uniwersytetu Warszawskiego.

**O Bułhakowie
i nie tylko.
Spotkanie z
Borisem
Sokołowem**

ZADANIE 6

„UTRZYMYWANIE KONTAKTÓW Z OŚRODKAMI AKADEMICKIMI, EKSPERCKIMI, NAUKOWYMI, KULTURALNYMI I POLITYCZNYMI W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I FEDERACJI ROSYJSKIEJ”

Zadanie utrzymywania kontaktów z ośrodkami akademickimi, eksperckimi i kulturalnymi w Polsce i Federacji Rosyjskiej było realizowane na bieżąco w związku z licznymi, opisanymi powyżej, przedsięwzięciami realizowanymi przez Centrum. Realizacja badań naukowych jest prowadzona za pośrednictwem kierowanych przez zewnętrznych badaczy zespołów badawczych. Do rozwijania kontaktów przyczyniały się także konferencje i seminaria online organizowane podczas pandemii przez inne instytucje, a także media społecznościowe.

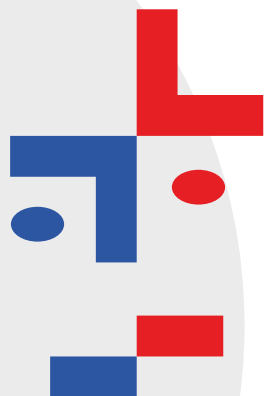

ZADANIE 7

„DOFINANSOWYWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ PODEJMOWANYCH NA RZECZ DIALOGU I POROZUMIE- NIA W STOSUNKACH POLSKO- -ROSYJSKICH”

W I połowie 2020 roku Centrum rozstrzygnęło dziewiątą edycję Otwartego Konkursu Na Dofinansowanie Przedsięwzięć Na Rzecz Dialogu i Porozumienia w Stosunkach Polsko-Rosyjskich. Na konkurs wpłynęły łącznie 52 wnioski, z czego jeden po terminie, tym samym został odrzucony z przyczyn formalnych. Bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych – ze względu na niewłaściwy termin realizacji przedsięwzięcia – pozostawiono jeszcze jeden wniosek. Spośród 50 wniosków skierowanych do rozpatrzenia, Komisja Konkursowa na posiedzeniu 14 kwietnia 2020 r. zdecydowała o dofinansowaniu 24 projektów na łączną kwotę 404 400 zł. Wszystkie rekomendowane projekty uzyskały akceptację Dyrektora CPRDiP.

OTWARTY KONKURS
ОТКРЫТЫЙ КОНКУРС

W wyniku postępowania konkursowego dofinansowanie uzyskały następujące podmioty:

1. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – Piśmiennictwo mazurskich staroobrzędowców (wystawa w Muzeum w Wojnowie) – 12 500 zł
2. Fundacja Joachima Lelewela – Upamiętnienie obrony Kresów Wschodnich przed Sowietami w 1939 r. Rozwój strony internetowej – 8 400 zł
3. Fundacja Wspieram – Festiwal Polskich Filmów Wisła w Rosji – 35 000 zł
4. Instytut Studiów politycznych PAN – Konferencja naukowa „II wojna światowa w pamięci zbiorowej i polityce państw byłego bloku wschodniego” – 10 000 zł
5. Miasto Łódź – XV Liceum Ogólnokształcące – Ogólnopolski Festiwal Piosenki Rosyjskiej dla uczniów – 8 000 zł
6. Fundacja ARI ARI – Spacerzy lokalne. Historie polsko-rosyjskie na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej – 30 000 zł
7. Fundacja Rozwoju Regionalnego BIELIK – Upamiętnienie żołnierzy radzieckich poległych na terenie Polski – rozszerzenie informacji o cmentarzach radzieckich na stronie pamiec1945.pl – IV edycja – 20 000 zł
8. Krzysztof Sobczyk – Wieczór rosyjski w Lisewie – wspomnienie o Bułacie Okudźawie. Koncert zespołu „Piramida” – 6 000 zł
9. Stowarzyszenie Animacji Kultury Folkowisko – Spotkania Artystyczne – Rozstaje 2020 – 13 000 zł
10. Fundacja Muzyka Cerkiewna – 39. edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Cerkiewnej. W ramach imprez towarzyszących prezentacja rosyjskiej sakralnej muzyki chóralnej (koncerty w Warszawie i Białymstoku) – 35 000 zł
11. Krzysztof Gajda – Cykl wykładów poświęconych polskiej literaturze współczesnej po 1989 roku – 10 100 zł
12. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne TŁOKA – Festiwal Bajki Rosyjskiej – 5 850 zł
13. Maria Wiernikowska – Development filmu dokumentalnego – 25 000 zł
14. Marcin Rene Wawrzekiewicz – Polish Graphic Design NOW! Moscow 2020 – 15 000 zł
15. Fundacja Sztuk Krytycznych – Projekt laboratorium „Fabryka działań” (spotkanie artystów Rosji i Polski) – 30 000 zł

16. Stowarzyszenie Twórców „Cztery wymiary to dla nas za mało” – Polsko-rosyjskie laboratorium reżyserskie „Sąsiedzi” – 16 000 zł
17. Warsztaty Kultury w Lublinie – Wydarzenie edukacyjno-kulturalne „Dialog przędziony z NICI” – 15 000 zł
18. Fundacja Instytut Studiów Wschodnich – Panel dyskusyjny podczas Forum Ekonomicznego w Krynicy – 12 000 zł
19. Stowarzyszenie „Parafiada” – Pamięć dla przyszłości – konferencja młodych historyków w 80. Rocznicę zbrodni katyńskiej – 20 000 zł
20. Fundacja WOT – Współpraca pomiędzy środowiskami twórczymi i samorządowymi z obwodu kaliningradzkiego (wizyty studyjne Rosjan w Polsce) – 15 000 zł
21. Stowarzyszenie „Za wolną Rosję” – wystawa plenerowa rosyjskiego rysunku satyrycznego oraz karykatury o treści społeczno-politycznej – 35 000 zł
22. Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Filologii Słowiańskiej KUL – Sympozjum dla nauczycieli i wykładowców języka rosyjskiego jako obcego – 6 050 zł
23. Olga Morozowa (Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej „RUSOFIL”) – Festiwal Polskiej Rosyjskiej Animacji Filmowej w Łodzi – 8 500 zł
24. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – Iwan Bunin w Polsce. Panel dyskusyjny i wystawa w Bibliotece Uniwersyteckiej – 13 000 zł.

Z uwagi na różnego rodzaju ograniczenia wynikające z sytuacji epidemicznej, zwłaszcza brak możliwości podróżowania z/do Rosji, pięć z dofinansowanych projektów w tym roku okazało się niemożliwych do realizacji. W związku z tym, zaproponowano beneficjentom ich realizację w 2021 roku, jeśli tylko będą ku temu okoliczności. Jeden z beneficjentów wycofał się z niewiadomych nam przyczyn. Pozostałych 18 projektów zostało zrealizowanych zgodnie z harmonogramem i zaplanowanym budżetem, a łączna kwota dofinansowania wyniosła ostatecznie 313 300 zł.

ZADANIE 8

„INICJOWANIE I WSPIERANIE POLSKO-ROSYJSKIEJ WYMIANY MŁODZIEŻY I STUDENTÓW”

Konkurs „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2020”

Na konkurs wpłynęło 39 wniosków. Wnioskodawcy występowali o dofinansowanie swych projektów na łączną sumę 2 458 485,86 zł, co daje średnią kwotę 63 038 zł. Najwyższą wnioskowaną kwotą było 195 566 zł, a najniższą 20 520 zł. Przewidywały one wymianę 1572 młodych Polaków i Rosjan wraz z opiekunami.

Spośród zaproponowanych przez Centrum tematów największą popularnością cieszył się temat „Nasza planeta, nasze miejsce, nasza odpowiedzialność. Jak młodzież w Polsce i Rosji może dbać o przyszłość Ziemi” – wybrało go 13 wnioskodawców. W dalszej kolejności wnioskodawcy wybierali tematy: „Gdzie brak słów, tam przemówi muzyka. Miejsce muzyki w naszym życiu” – 12 wniosków; „»Przestać czytać książki to przestać myśleć«. Czego nas uczą polscy i rosyjscy literaccy nobliści” – 6 wniosków; „Czy własna przedsiębiorczość stanowi atrakcyjny wybór kariery dla młodzieży w Polsce i Rosji” – 5 wniosków i 3 wnioskodawcy chcieli realizować temat „»Granice mojego języka są granicą mojego świata« – Ludwig Wittgenstein. Jak uczyć języka obcego i co daje nam jego znajomość we współczesnym świecie”.

Najwięcej wniosków napłynęło z województwa wielkopolskiego – 8, następne jest Pomorze – 6, Warmia i Mazury – 5, po 4 wnioski dostaliśmy z województw kujawsko-pomorskiego oraz śląskiego, 3 wnioski pochodzą z Mazowsza, po dwa z województw opolskiego i lubelskiego oraz po jednym z dolnośląskiego, świętokrzyskiego, łódzkiego, zachodniopomorskiego i małopolskiego. Z kolei jeżeli chodzi o rosyjskich partnerów, to tradycyjnie dominują trzy obszary: najbliższy nam obwód kaliniński – 14 partnerów, Petersburg – 8, Moskwa i obwód moskiewski – 7, po dwóch partnerów reprezentują Archangielski i Niżny Nowogród, a stawkę uzupełniają Czita, Jarosław, Omsk, Orzeł, Iżewsk i Briańsk.

Jeden wniosek został odrzucony na etapie oceny formalnej, a z 38 skierowanych do rozpatrzenia przez Komisję Konkursową, na jej posiedzeniu w dniu 8 kwietnia zarekomendowano do dofinansowania 30 projektów. Ostatecznie, na mocy rozstrzygnięć Dyrektora Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia postanowiono dofinansować 21 przedsięwzięć na łączną kwotę: 1 199 342,14 zł.

Lista podmiotów, którym przyznano dofinansowanie:

1. Wyższa Szkoła Gospodarki – 88 000 zł
2. Piastun – Fundacja na Rzecz Dzieci i Młodzieży – 65 000 zł
3. Miasto Gdańsk – Zespół Szkół Sportowych i Ogólnokształcących – 63 000 zł
4. Gmina Strzelno – Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi w Strzelnie – 37 830 zł
5. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem do Celu” – 75 000 zł
6. Miasto Wejherowo – SP nr 11 w Wejherowie – 36 000 zł
7. Uniwersytet Wrocławski – Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych – 56 474 zł
8. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach i Świętokrzyskie Centrum Kształcenia „Uniwerk” Grażyna Obara – 72 000 zł
9. Miasto Gdańsk – II Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku – 31 498 zł
10. Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Lisewie – 36 470 zł
11. Powiat Grodziski – LO im. Juliusza Słowackiego w Grodzisku Wielkopolskim – 55 000 zł
12. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży – 63 000 zł
13. Centrum Wspierania Inicjatyw Międzynarodowych – 68 000 zł
14. Miasto Poznań – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Poznaniu – 63 000 zł
15. Stowarzyszenie „Pro Patria et Familia” – 56 000 zł
16. Gmina Rozdrażew – Zespół Szkół Publicznych w Rozdrażewie – 69 964 zł
17. Powiat Grodziski – Zespół Szkół Technicznych im. E. Kwiatkowskiego – 55 000 zł
18. Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli na Rzecz Pomocy Dzieciom z Miejskiego Zespołu Szkół nr 5 w Gorlicach „Blżej Dziecka” – 75 000 zł
19. Gmina Latowicz – 35 106,14 zł
20. Powiat Bialski – 58 000 zł
21. Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie – 40 000 zł.

Z uwagi na stan pandemii i zamknięcie granic, realizacja przedsięwzięć, którym przyznano dofinansowanie, w 2020 roku okazała się być niemożliwa do urzeczywistnienia. Dyrektor CPRDiP zaproponował wnioskodawcom możliwość przeniesienia realizacji zwyczajnych konkursowych projektów na 2021 rok. Gotowość przeprowadzenia swych przedsięwzięć w 2021 roku wyraziło 20 z 21 wnioskodawców, którym przyznano dofinansowanie.

Konkurs „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2020 Zdalnie”

W związku z sytuacją wywołaną epidemią COVID-19 i zamknięciem granic pomiędzy Polską a Rosją, Centrum postanowiło zaproponować zainteresowanym podmiotom uczestnictwo w zdalnej formie wymiany młodzieży za pośrednictwem współczesnych

środków komunikacji audio-video w nadziei, że będzie to wstęp do pełnowymiarowej wymiany w najbliższej przyszłości, a uczestnicy będą mogli się poznać również osobiście. Konkurs skierowany jest w szczególności do szkół, uczelni wyższych, fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, samorządów lokalnych. Adresatem projektów dofinansowywanych przez Centrum jest młodzież w wieku 13–26 lat uczęszczająca do szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz szkół wyższych w Polsce i ich odpowiedników w Federacji Rosyjskiej.

Jeden projekt polega na zorganizowaniu, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, co najmniej czterech spotkań uczniów lub studentów w liczbie od dziesięciu do dwudziestu (nie wliczając opiekunów) z każdego kraju partnerskiego. Podczas tych spotkań należy zapewnić dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczniowie lub studenci mogą swobodnie się ze sobą kontaktować. Podczas projektu młodzież realizuje program przedsięwzięcia określony przez jeden z wybranych tematów przewodnich.

Na konkurs „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży 2020 Zdalnie” wpłynęło 15 wniosków. Wnioskodawcy występowali o dofinansowanie swych projektów na łączną sumę 293 476 zł, co daje średnią kwotę 19 565 zł. Najwyższą wnioskowaną kwotą było 47 000 zł, a najniższą 1600 zł. Spośród zaproponowanych przez Centrum tematów największą popularnością cieszył się temat „Gdzie brak słów, tam przemówi muzyka. Miejsce muzyki w naszym życiu” – wybrało go sześciu wnioskodawców. W dalszej kolejności wnioskodawcy wybierali tematy: „Nasza planeta, nasze miejsce, nasza odpowiedzialność. Jak młodzież w Polsce i Rosji może dbać o przyszłość Ziemi” – dwa wnioski; oraz po jednym wniosku przypadło na tematy: „Przestać czytać książki to przestać myśleć». Czego nas uczą polscy i rosyjscy literaccy nobliści” oraz „Czy własna przedsiębiorczość stanowi atrakcyjny wybór kariery dla młodzieży w Polsce i Rosji”. Pięciu wnioskodawców zaproponowało własny temat.

Najwięcej wniosków napłynęło z województwa pomorskiego – 3, po dwóch wnioskodawców reprezentowało województwa: warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie, śląskie i wielkopolskie. Po jednym wniosku otrzymaliśmy z województw opolskiego, małopolskiego, lubelskiego i zachodniopomorskiego. Z kolei jeżeli chodzi o rosyjskich partnerów, najbliższy nam obwód kaliningradzki reprezentuje tym razem tylko 2 partnerów, Petersburg i Niżny Nowogród po 3, po jednym partnerze reprezentuje zaś następujące miasta: Archangielsk Czita, Jarosław, Jekaterynburg, Moskwa, Tomsk, Tiumeń i Briańsk.

Wszystkie wnioski spełniały wymogi formalne i zostały skierowane do rozpatrzenia przez Komisję Konkursową, która na posiedzeniu w dniu 19 sierpnia zarekomendowała do dofinansowania 14 projektów. Ostatecznie, na mocy rozstrzygnięć Dyrektora Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, postanowiono dofinansować 14 przedsięwzięć na łączną kwotę: 195 526 zł.

Lista podmiotów, którym przyznano dofinansowanie:

1. Miasto Poznań – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Poznaniu – 5 400 zł
2. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem do Celu” – 9 490 zł
3. Akademia WSB – 18 000 zł
4. Piastun – Fundacja na Rzecz Dzieci i Młodzieży – 31 000 zł
5. Miasto Wolin – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bolesława Krzywoustego w Wolinie – 1 600 zł
6. Wyższa Szkoła Gospodarki – 20 000 zł
7. Miasto Gdańsk – II Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku – 4 370 zł
8. Stowarzyszenie Przyjaciół i Miłośników Tańca – 5 910 zł
9. Fundacja Instytut Równowagi Społeczno-Ekonomicznej – 10 000 zł
10. Słupski Ośrodek Kultury – 10 000 zł
11. Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli na Rzecz Pomocy Dzieciom z Miejskiego Zespołu Szkół nr 5 w Gorlicach „Blżej Dziecka” – 18 000 zł
12. Ari Ari – 26 000 zł
13. Lubelskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Zdobycy Marzeń” – 25 486 zł
14. Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Wsi Moszczanka i Skrzebowa – 10 000 zł.

Niestety, wskutek pogorszenia jesienią sytuacji epidemiologicznej w Polsce i Rosji i związanych z tym obostrzeń w działalności szkół w obu państwach, nawet zdalna forma kontaktów młodzieży polskiej i rosyjskiej okazała się nie zawsze możliwa do przeprowadzenia. W efekcie 3 wnioskodawców zrezygnowało z przeprowadzenia wymiany.

IX MISTRZOSTWA STREFY PRZYGRANICZNEJ W PIŁCE NOŻNEJ CHŁOPCÓW I DZIEWCZĄT NOWE

Miasto Lubawskie 2020

Zaplanowane w dniach 18–20 września 2020 roku w Nowym Mieście Lubawskim przełożone z maja zawody piłkarskie dla chłopców i dziewcząt z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz z obwodu kaliningradzkiego w kategorii wiekowej: U-12, z uwagi na sytuację pandemii i prawie całkowite zamknięcie ruchu osobowego pomiędzy Polską a Federacją Rosyjską, zostały przełożone na 2021 rok. Podobnie jak rywalizacja drużyn w kategorii wiekowej U-10 w ramach Turnieju o Puchar Pogranicza, zaplanowana pierwotnie w dniach 11–13 września 2020 roku w Kaliningradzie.

ZADANIE 9

„ORGANIZOWANIE I WSPIERANIE POLSKO-ROSYJSKIEJ WSPÓŁPRACY MIĘDZY ŚRODOWISKAMI NAUKOWO-EKSPERCKIMI, OŚRODKAMI AKADEMICKIMI, ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ORAZ ORGANIZACJAMI SAMORZĄDU ZAWODOWEGO I GOSPODARCZEGO Z RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I FEDERACJI ROSYJSKIEJ”

Polsko-Rosyjskie Forum Samorządu Lokalnego

14–15 grudnia 2020 r., online

Głównym celem forum była wymiana doświadczeń i dobrych praktyk m.in. z następujących obszarów: transformacji ustrojowej, budżetu partycypacyjnego, współpracy międzynarodowej, europejskich projektów rozwoju lokalnego, mediów lokalnych, wyborów samorządowych, ekologii i edukacji ekologicznej. Forum zorganizowano we współpracy z Fundacją WOT i Fundacją Solidarności Międzynarodowej.

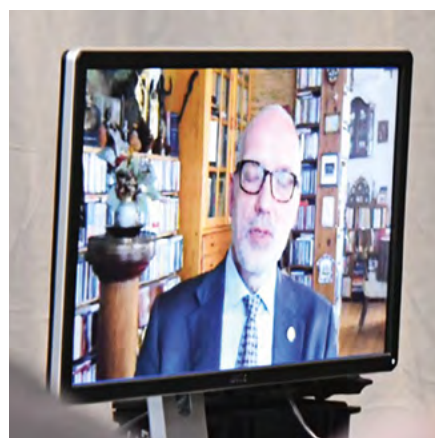
Ponadto Centrum utrzymywało i rozwijało sieci współpracy i kontaktów między polskimi i rosyjskimi instytucjami badawczymi, ośrodkami akademickimi i innymi organizacjami poprzez realizację konferencji, cykli seminariów tematycznych, oraz stale rozbudowywane serwisy w mediach społecznościowych.

Zadanie to realizowane jest też za pośrednictwem dofinansowywania projektów na rzecz polsko-rosyjskiego dialogu i porozumienia, których beneficjentami stawały się różnego rodzaju instytucje zobowiązane przez zasady udziału w konkursie do znalezienia i nakłonienia do wspólnych projektów rosyjskich partnerów. W ten sposób dzięki programom Centrum utworzono nowe powiązania między szkołami, uczelniami, samorządami.

ZADANIE 10

„WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJĄ UTWORZONĄ PRZEZ WŁADZE FEDERACJI ROSYJSKIEJ, KTÓREJ CELEM JEST PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ DIALOGU I POROZUMIENIA W STOSUNKACH POLSKO-ROSYJSKICH”

CPRDiP utrzymuje roboczy kontakt z Fundacją „Rosyjsko-Polskie Centrum Dialogu i Porozumienia” w sprawach będących w orbicie zainteresowania obu instytucji. Jako że pandemia uniemożliwiła wszelkie bezpośrednie spotkania, kontakt ten odbywał się za pośrednictwem różnych środków komunikacji zdalnej. Ponadto CPRDiP wsparło Fundację oraz Moskiewski Państwowy Instytut Stosunków Międzynarodowych (MGIMO), zaangażowany w prowadzenie dialogu z Polską, w przeprowadzeniu zdalnej konferencji na temat wyzwań dialogu polsko-rosyjskiego, która miała miejsce 17 grudnia 2020 roku.

30 grudnia 2020 roku
w wieku 90 lat zmarł

Roman Dzwonkowski,

ksiądz, profesor, socjolog,
nauczyciel akademicki.
Specjalizował się w historii
Kościoła katolickiego w ZSRS
oraz socjologii grup etnicznych.
Był członkiem Komitetu Badań
Polonii Polskiej Akademii Nauk.
Autor prac poświęconych dziejom
Kościoła katolickiego na Wschodzie.
W CPRDiP współprowadził projekt
badawczy „Dzieje Kościoła
katolickiego w sowieckiej
Rosji 1917–1939 w polskich
dokumentach dyplomatycznych”.

źródło: www.facebook.com/skoczylas

20 grudnia 2020 roku
w wieku 53 lat odszedł

Ihor Skoczylas,

wybitny historyk, badacz dziejów
Kościoła unickiego, profesor
Ukraińskiego Uniwersytetu
Katolickiego, długoletni
prorektor Ukraińskiego
Katolickiego Uniwersytetu we
Lwowie, redaktor serii źródłowej
„Kijowskie Chrześcijaństwo”
i autor wielu prac naukowych.
W Centrum współkierował
projektem badawczym
„Kościół unicki – dzieje idei”.

CENTRUM POLSKO-ROSYJSKIEGO DIALOGU I POROZUMIENIA
CENTRE FOR POLISH-RUSSIAN DIALOGUE AND UNDERSTANDING
ЦЕНТР ПОЛЬСКО-РОССИЙСКОГО ДИАЛОГА И СОГЛАСИЯ

ul. Jasna 14/16a | 00-041 Warszawa
T: + 48 22 295 00 30 | F: + 48 22 295 00 31 | E: cprdip@cprdip.pl

www.cprdip.pl